



Ts. Quang Địch Cấn

Ngày 23-11-2013, tòa soạn Champaka.info có nhận bài viết của Quang Địch Cấn mang tựa đề “Khép lại ngòi bút của Akhar Thrah truy cập mạng và Phát thông”. Đây là bài viết có nội dung quanh co dài dòng, không liên hệ gì đến nội yêu cầu của trí thức Chăm trong và ngoài nước gần một thập niên qua. Chính vì thế, chúng tôi không đăng tải bài viết này trên mạng web, vì 3 lý do sau đây:

1). Akhar Thrah Chăm truy cập mạng gần 82 ký tự bắt đầu bằng chữ K và ngày ra đời vào thế kỷ XVII. Từ cuối năm 1978 Ban Biên Soạn Sách Chăm (BBSSCC) tiếp nhận chức vụ thêm ba ký tự mới để đưa vào bản chữ cái của Akhar Thrah Chăm, đó là:

- Chữ tạo ký tự **Paoh Gak**
- Chữ tạo ký tự **Craoh Aw không có Dar Tha**
- Chữ tạo ký tự **Dar Tha Dar Dua có Hua Baluw**

Sch t o 3 ký t m i này hoàn toàn phi khoa h c và phi văn hóa, đã làm đảo l n h th ng ch vi t Chăm. Chính đó là ch đ mà các nhà khoa h c và trí th c Chăm trong và ngoài n c yêu c u BBSSCC ph i xóa b 3 ký t lai cang này trong sách giáo trình h u th ng nh t l i ch vi t Chăm.

T i sao cho đ n hôm nay BBSSCC và Quang Đai Cn không ch p nh n s a đ i 3 sai l m này? Có chng BBSSC và Quang Đai Cn xem Akhar Thrah Chăm là tài s n riêng t c a mình ?

2). Ngôn ng Chăm cũng nh b t c ngôn ng nào trên th gi i là đ tài c n ph i ch nh lý hàng năm đ làm trong sáng thêm cho di s n văn hóa này. Nh ng ng i ta ch ch nh lý nh ng v n đ liên quan đ n qui lu t chính t , cách hành văn và ng pháp, ch không ai ch t o thêm ký t m i đ đ a vào b ng ch cái c a Akhar Thrah Chăm h u gi i quy t âm aik, âm ok, âm ng n, âm dài, âm cao, âm th p v.v. c a ti ng nói.

Akhar Thrah Chăm là di s n thiêng liêng c a dân t c Chăm. Chính vì th , BBSSCC và Quang Đai Cn ph i xóa b cang s m cang t t 3 ký t lai cang v a m i ch bi n ra kh i sách giáo trình c a BBSSCC, ch có th thôi.

M t khi BBSSCC và Quang Ði C n g ch b 3 ký t lai cắg này trong h th ng c a Akhar Thrah Chăm, thì m i chuy n x êm xuôi, không có gì đ bàn hay không có gì đ ng nh n n a.

3). Hy v ng k sau, Quang Ði C n và BBSSCC s tr l i cho dân t c Chăm bi t đ a trên c s gì mà BBSSCC t ti n ch bi n thêm 3 ký t m i đ đ a vào b n ch cái c a Akhar Thrah Chăm? Chính đó là v n đ ch y u mà Quang Ði C n và BBSSCC nên tr l i cho bà con Chăm bi t, ch không ph i vi t bài dài dòng, quanh co, có n i dung vô b , không liên h gì đ n v n đ mà các nhà khoa h c và trí th c Chăm trong và ngoài n c đã nêu ra. Nên không dân t c Chăm có quy n k t t i Quang Ði C n là ng i đang tàn phá di s n văn hóa c a dân t c này.

Dân t c Chăm t các b c tu sĩ, bô lão, trí th c, sinh viên cho đ n nông dân cày ru ng, ng i chăn trâu ngoài đ ng đ u bi t ch Chăm không có ký t "paoh gak", không có ký t "craoh aw" l i t b "dar tha", không có ky t " dar tha dar dua" có "hua baluw". Chính vì th , Quang Ði C n không nên l a g t dân t c Chăm m t cách quá đáng nh v y. Nên xóa b 3 ký t lai cắg này trong b n ch cái c a Akhar Thrah đ bà con Chăm đ c yên n trong t ng lai.

Đây là bài vi t c a Quang Ði C n mà BBT Champaka.info không hi u n i dung ông đang nói gì. N u đ c gi mu n tham kh o, xin b m vào đây:

[Khép l i ng nh n v Akhar Thrah truy n th ng và Ph thông](#)